

MIK

Lågstadiet – mellanstadiet

TV-program

Hur vet du det?

2016, från 6 år, 5x7 min

Hur vet man vilka källor som är pålitliga? Jenny Josefsson fick sparken från sitt jobb på tv eftersom hon aldrig kollade några källor. Nu ska hon istället starta en vlogg om hundar! Hon ger sig ut i en djungel av information för att leta fakta till sin vlogg. Till sin hjälp har Jenny sin källkritiska och trogna hund Kjell och några barn som kallar sig Källkritikerna. De dyker upp när nöden är som störst med de fem källkritiska superfrågorna.

Hur vi gjorde en fantasyfilm

2015, från 11 år, 23 min

Behöver man vara en professionell filmskapare med en miljonbudget för att göra film? Den här filmen visar hur ett gäng unga kompisar tillsammans gjorde en två timmar lång fantasyfilm utan budget. Följ med bakom kulisserna och hör deras egna ord om hur de arbetade med de olika stegen i skapandet av en fantasyfilm, från manus, regi, foto, kostym till koreografi. Se hela filmen [Fiende](#)

Speja på reklam

2014, från 8 år, 11 min

Den här filmen riktar sig till barn mellan 8 - 12 år. Den förklarar på ett enkelt sätt hur reklam är gjord för att påverka oss att köpa saker som vi kanske egentligen inte behöver. Vi lär oss om vilka lagar som finns kring reklam och vilka knep som reklammakare använder sig av. Filmen tar också upp lite om reklamens historia.

E-mobbning

2013, från 12 år, 13 min

Se Högstadiet nedan

Är det sant?

2012, från 10 år, 6x14 min

Nyhetsankaret Anna Ankare tycker själv att hon leder Sveriges bästa nyhetsprogram. Men sanningen är den att både hon eller hennes reporter Jenny Josefsson gör alla tänkbara misstag. De kollar inte sina källor, blir lurade av företag att göra smygkänning, köper manipulerade bilder, gör nyheter om oviktiga saker och ifrågasätter inte könsdiskriminerande uppgifter. Men hoppet är inte helt ute. I varje program får de vägledning av en okänd sanningsröst och lär sig av sina misstag. De får träffa verkliga experter som hjälper dem.

Ipred, nedladdning och upphovsrätt

2009, från 10 år, 13 min

Många ser Internet som en källa av gratis film och musik och tycker det är helt okej att bara ladda ner. Men musiker, distributörer och filmmakare känner sig bestulna på inkomster. Lag och moral går inte riktigt ihop här. Men handlar det bara om förlorad inkomst? Påverkas din rätt till ett privatliv på nätet? Vissa hävdar att rätten till fri information hotas av lagförslag som värnar om upphovsrätten.

REC

2009, från 10 år, 11x9 min

Bli bättre på att göra film! REC är serien för alla som har tillgång till datorer, mobiltelefoner och kameror, men kanske inte vet hur man använder dem för att producera filmer och annat kul. Vi går bland annat igenom foto, klippning, ljudeffekter, redigering, manusarbete och animation. Dessutom delar professionella filmarbetare med sig av sina bästa tips på hur dina filmer blir strået vassare. Efteråt är det bara att ta upp mobilkameran och testa själv. Då är det din tur att trycka på Rec! Programledare: Elsa Billgren.

Mellan raderna: Anna Ander

2008, från 10 år, 4 min

Reklam finns nästan överallt: på tv, i radio, i tidningar, på Internet och på bussen. Men vem är det som gör all reklam? Och hur går det till? Vi träffar copywritern Anna Ander som berättar vilka knep reklambyråerna tar till för att få oss att vilja köpa saker. Vi får veta vad en copywriter och en art director gör och Anna berättar hur man gör den bästa reklamen. Och hur är det egentligen, kan man lita på det som står i reklam?

Mellan raderna: Journalistik – Per Bengtsson

2008, från 10 år, 4 min

Som reporter på en tidning arbetar man med texter varje dag. Man hittar på frågor, man intervjuar och skriver det som man vill ska stå i tidningen. Men för att artikeln som skrivs i tidningen ska bli bra krävs att man följer vissa regler. Vi följer journalisten Per Bengtsson på Kamratposten när han ska göra ett reportage.

Banderoll – om Idol

2007, från 10 år, 13 min

Vi granskar tv-succén Idol. Vilka är showens stora vinnare? Och hur kommer det sig att vi tycker att det är så roligt att se andra människor göra bort sig och bli hånade i tv? Vi frågar Kishti Tomita och Peter Swartling i Idoljuryn hur hårda de egentligen får vara mot de ungdomar som söker till programmet. Dessutom får 13-åriga Adam, Karin och Hanna vara med och se hur en audition går till i verkligheten.

Högstadiet

TV-program

Källkritik

2015, från 13 år, 4x14 min

Lajkande och delande är en stor del av vår vardag. Men hur ofta granskar du egentligen en bild eller artikel innan du delar? Vi följer med Viralgranskarna Åsa Larsson och Emelie Wallroth i deras jakt på falska identiteter, nättroll och fejkade bilder. Syftet är att visa elever i årskurs 7-9 hur de på ett lätt och bra sätt kan förhålla sig källkritiska på nätet.

Livet i mobilen – Ständigt uppkopplad

2015, från 13 år, 15 min

Hur påverkas vi av att ständigt vara uppkopplade? Att ständigt vara nåbara? Vad är okej att lägga ut på sociala medier? Vilka lagar och regler finns på internet? Och vad innebär egentligen de avtal vi godkänner på internet? Vi träffar ungdomar på stan, en psykolog, en jurist och en tjej som livnär sig på att blogga. Vi får också se hur lätt det kan vara att kartlägga en person och gör ett roligt test! Inledning- Del 1: Lagar & regler på nätet Del 2: Din information på nätet Del 3: Beroende

Massmedier

2015, från 13 år

Vi ser på massmedier genom ett historiskt perspektiv och tar upp viktiga punkter som har förändrat synen på massmedier och hur de har förändrat samhällen. Vi går igenom vad som är definitionen av ett massmedium. Vad har massmedier för roll i vårt samhälle? Varför är källkritik viktigt och hur lär vi oss det? Vad är yttrandefrihet och hur fungerar den? Vad bör man tänka på när man konsumerar medier idag?

ROSA – från rebell till kommersiell

2015, från 15 år, 53 min

Se gymnasiet nedan

[En film om yttrandefrihet](#)

2014, från 13 år, 18 min

Vad innebär yttrandefrihet? Vilka friheter och begränsningar finns inom vår yttrandefrihet? Vi träffar journalister, författare, jurister och ungdomar som berättar hur de ser på yttrandefrihet och demokrati. Filmen bidrar till en diskussion om hur yttrandefriheten påverkar vårt samhälle. Kapitel: - Inledning - Vad är yttrandefrihet? - Varför är yttrandefriheten viktig för demokratin? - Får man alltid säga vad man vill?

[E-mobbning](#)

2013, från 12 år, 13 min

E-mobbning är all form av elektronisk kränkning. Men vad innebär det? Är det skillnad om det sker på internet och mobiltelefoner istället för IRL? När är det dags att polisanmäla? Vi träffar bl.a. högstadielärare, polis, en rektor, en representant från Friends, samt Ida som blev drabbad av e-mobbning som 15-åring. Filmen ger råd och stöd samt öppnar för diskussion kring hur vi beter oss mot varandra på nätet.

[Mentala genvägar – om hur du fattar beslut](#)

2013, från 14 år, 17 min

Forskning om den mänskliga hjärnan har nyligen påvisat ett antal mentala genvägar som vi använder när vi fattar beslut. Vi använder dem dagligen, oftast helt omedvetet. Man kan se dem som motsvarigheter till döda vinklar och de ingår i hjärnans sätt att arbeta. I den här filmen undersöker vi fem av de här osynliga verktygen, fem genvägar: Förväntan, tro, tillgänglighet, förankring och imitation.

[Tänk till med Dewide: Nätattityd](#)

2013, från 13 år, 13 min

Varför skriver folk sådant på nätet som de aldrig skulle säga ansikte mot ansikte? Dennis Dewide Widehammar tar upp det uppmärksammade fenomenet näthat. Var går gränsen mellan näthat och sådant som man får tåla? Han ställer också frågan varför tjejer är mer utsatta på nätet. Dennis får själv ta mycket skit i sociala medier och läser upp några av de hatkommentarer som han har fått.

[Vinklad historia – 1918: Vapenstilleståndet](#)

2013, från 13 år, 26 min

11 november 1918. Efter 1560 dagars dödligt världskrig ringde kyrkklockorna i hela Frankrike för att sprida nyheten att första världskriget var över. Filmbilder från Frankrike, England och USA visar hur fredsbudskapet tas emot. Bilderna verkar vara spontana, men är de verkligen det, eller är de iscensatta? Dokumentärfilmserien Vinklad historia guidar oss genom kända historiska skeenden från 1900-talet. Den berättar och skärskådar de allra minsta detaljerna och visar filmbilder som tidigare har varit glömda eller censurerade. Greppet att skildra samma händelse utifrån olika filmares material, gör det möjligt att se nya mönster. Centrala händelser från 1900-talet diskuteras utifrån hur olika länder och upphovsmän har skildrat dem. Vad är fakta, och vad är PR?

[Mediatiden](#)

2012, från 13 år, 5x28 min

En kritisk granskning av media med fokus på unga. Dagens unga är ofta missnöjda med traditionella medier. Vi tar upp pressetik, yttrandefrihet, censur, medborgarjournalistik, propaganda och källor. Vi möter ungdomar med anhöriga som fängslats för sin journalistik. Samt unga som informerar sig om hemlandet på nätet och testar olika identiteter i videobloggar.

[Anaconda: Fusk](#)

2007, från 13 år, 27 min

Att fuska och ljuga brukar i allmänhet ses som något dåligt, något man inte får göra. Men kan det vara okej att ljuga för att komma åt sanningen? Journalisten Günter Wallraff har låtsats vara någon annan under hela sitt yrkesliv - han har till och med blivit ett begrepp - att wallraffa. Vi pratar med Wallraff om att fuska i sanningens tjänst. Bilder och filmer är lätta att fuska med. Vi möter tyske ufo-experten Dennis Kirstein för att prata om fusket med bilder på just ufon. Fotografen Alison Jackson har gjort fuskandet till konst genom att iscensätta paparazzibilder med hjälp av look-alikes. Vi möter Susie Lawrence, en tvåbarnsmamma som extraknacker som Angelina Jolie. Dessutom får Nassim Al Fakir lära sig att fuskslåss - precis som man gör på film.

Anaconda: Paparazzi

2007, från 13 år, 28 min

Vad kommer ordet paparazzi ifrån? Och hur är det att vara förföljas av fotografer hela tiden? Det tar Nassim Al Fakir reda på när han möter kändisfotografen Nicola Chessa. Vi följer med fotograferna Steve och E.L. Henry ut för att jaga kändisar i Los Angeles och åker på en guddad busstur till filmstjärnornas hem i Hollywood. Men det är inte bara bilder på filmstjärnor och artister som säljs för stora pengar. Tyske fotografen Guido smygfotoferar nya bilmodeller som testas utanför Arjeplog. En bild på en ny bilmodell kan ge nästan lika mycket pengar som en bild på Britney Spears. Dessutom möter vi tyska Sandra Tieso som älskar kändisar och skvaller och som driver sin egen kändisblogg.

Ramp om medier

2002, 13-15 år, 8x30 min

Ramp om medier är ett upplysande reportageprogram, som manar ungdomar till kritiskt tänkande. Serien består av 8 dokumentära program som går att använda fristående från varandra.Handledning och en speciell pedagogwebb finns som stöd för lärarna. Ramp om medier avslöjar hur det egentligen går till bakom kulisserna på tv:s talkshows, dokusåpor och kvällstidningsredaktioner. Kan en dokusåpa fungera som terapi för unga tittare? Innehåller ett nyhetsreportage samma dramaturgi som ett underhållningsprogram?

- 1: Sex, lögner och dokusåpa
- 2: Fetma säljer
- 3: Britney & Co
- 4: Barbie, Ken och porr
- 5: Klassresan
- 6: I nyhetsträsket
- 7: Mest pengar vinner
- 8: Makt media mäktigast

Gymnasiet och uppåt

TV-program

ROSA – från rebell till kommersiell

2015, från 15 år, 53 min

Dagens tjejer konsumerar media cirka tio timmar per dag. De bombarderas av bilder på populär och kommersiell tjejkultur. Ofta i rosa. För hundra år sedan var rosa inte alls sammankopplat med flickor. Tvärtom - rosa var för pojkar och blå var för flickor. Så hur blev det så här?

Scenerna som förändrade filmen

2015, från 19 år, 8x28 min

Filmens värld är fylld av scener som får oss att gråta, skratta och skrika av rädsla. Vissa scener har blivit ikoniska för att de innehåller stort skådespeleri, odödliga repliker eller en kameraåkning som får publiken att tappa andan. Andra scener har introducerat helt nya berättargrepp och innovationer som har påverkat hur efterkommande filmer görs. I serien behandlas västerlandets filmhistoria, med fokus på utvecklingen efter andra världskriget.

Programmen som förändrade TV

2012, från 19 år, 8x30 min

Programmen som fyller våra tv-apparater har genomgått en otrolig utveckling under mediets relativt korta historia. Vissa produktioner har varit viktigare än andra och fört utvecklingen i en ny riktning. Och det är om dem den här serien kretsar kring. Vi återbesöker platserna där några av tv-historiens viktigaste program gjordes, och träffar manusförfattarna, producenterna, programledarna och skådisarna som var med om att skapa mediets mest avgörande ögonblick. Vi gör djupdykningar i olika genrer.

- 1: Reality, 2: Drama, 3: Fakta och livsstil, 4: Tävlingar, 5: Nyheter och sport, 6: Talkshow
- 7: Barn och ungdomar, 8: Humor

Medialized

2011, från 16 år, 7x30 min

Varför tar medierna upp vissa ämnen men inte andra? I en skildring och problematisering av den globala mediebranschen tar vi oss till över 15 länder där vi möter journalister, mediekonsumenter och de som försöker påverka och styra medierna. Hur kan medierna vinkla reportage? Och hur ser arbetssituationen ut för journalister runt om i världen? Syftet med serien är att göra tittaren mer mediekritiskt inställd genom att förstå under vilka förutsättningar som den medialiserade verkligheten skapas.

1: Your place or mine? 2: The power of pictures, 3: A thread in the web, 4: Nothing but the truth
5: What's on tonight? 6: Behind bars, 7: Just say yes

Världens språk: Censur

2011, från 16 år, 28 min

Det fria ordet är en förutsättning för att ett samhälle ska fungera som en demokrati. Hur påverkar språkliga restriktioner befolkningens tillvaro? I Vitryssland hotas man av fängelse och förföljelse om man pratar vitryska och i Ungern ledde en ny medielag som ansågs begränsa pressfriheten till massprotester. I Sri Lanka var språkförtryck en av anledningarna till inbördeskriget med de tamilska tigrarna. Nu är undervisning i tamil en del av fredsarbetet.

Tidsresor i filmen värld

2010, från 19 år, 13x5 min

Följ med in i den värld där film skapas och visas. Vi besöker inspelningsplatser och några av alla de biografer som finns, eller har funnits i Sverige. Vi tittar på nitratfilm och biograforgelnen, videotekniken och biografdöden. Vi besöker också två av den svenska filmens centra: Filmstaden i Råsunda, och Svenska filminstitutet vid Gärdet i Stockholm. Produktionsår: 2010. Speltid: 13x5-10 min. Målgrupp: gymnasiet.

1: Videon – en framtidsvision, 2: Biografdöden, 3: Filmstaden, 4: Filminspelning, 5: Svensk storfilm
6: Falan i Falun, 7: Palladium i Stockholm, 8: Filmhuset, 9: Den eldfångda filmen, 10: Draken i Stockholm
11: Biograforgelnen, 12: Forellen i Luleå, 13: Scala i Ystad

The Winnebago man - the angriest man in the world

2009, från 19 år, 84 min

Vad avgör om en internetvideo blir en succé? Miljontals människor har tryckt på gilla-knappen efter att ha sett Jack Rebney tabba sig i en reklamfilm för husbilar från 1989. Han glömmer helt sina repliker och svär sig igenom videon. Rebney själv är dock helt ovetande om att videon sprids och att han blir ett internetfenomen. Det slutar med att han får sparken från sitt jobb och han drar sig tillbaka i en stuga i skogen, långt från civilisationen. Prisbelönt dokumentär av Ben Steinbauer.

Garage om film 1

Säsong 1. Ett forum för filmskapare. Vi visar massor av film som ungdomar producerat. Filmarna kommer själva till studion och delar med sig av sina erfarenheter, galna idéer och framtidsdrömmar. Alla program har ett tema. Vi pratar om filmfestivaler och åker till New York. Vi ger många konkreta tips på hur man kan göra film med enkla medel. UR vill inspirera ungdomar att berätta sina egna historier, ur den egna verkligheten, och ge dem verktyg att göra det så bra som möjligt.

Garage om film 2

2006, från 16 år, 10x42 min

Ett forum för filmskapare. Vi visar massor av film som ungdomar producerat. Filmarna kommer själva till studion och delar med sig av sina erfarenheter, idéer och bästa filmtips. I varje program medverkar ett proffs från filmbranschen: regissörer, skådespelare, modellbyggare och fotografer. Serien innehåller dessutom reportage om intressanta filmföreteelser och humorserien om Borka, en filmare som hittar minst sagt udda lösningar när han skapar film.

TV-historia

2004, från 19 år, 5x10 min

Stig Hadenius, professor i journalistik, guidar oss genom televisionens och radions utveckling i Sverige under 1900-talet. Berättelsen görs levande med hjälp av arkivmaterial.

1: Från 1920-talet till 1950-talet, 2: 50-talet, 3: 60-talet, 4: 70-talet, 5: 80-talet

Lost in La Mancha

2002, från 19 år, 89 min

Dåligt väder, sjuka skådespelare och liten budget. Vi följer Terry Gilliam, Johnny Depp och deras team i den oglamorösa och humoristiska skildringen av filmprojektet The man who killed Don Quixote. Gilliam kämpar med det praktiska produktionsarbetet, arbetar för att skapa ekonomiska förutsättningar och att engagera kända skådespelare till filmens huvudkaraktärer. En skildring av regissörens arbete från planering och ledarskap till vånda när verkligheten blir en annan än han tänkt sig.

Litteraturserie som bjuder problematisering, fördjupning och samhällsdebatt med utgångspunkt i facklitteratur till lärare, folkbildare, studerande och allmänhet. Debattörer och journalister samtalar med aktuella författare inom vitt skilda ämnen. Du hittar filmer om Information och media i serien [här](#).

Radio-program

[Bildningsbyrå - ledarskap: Att twittra sig in i maktens korridorer](#)

2010, från 19 år, 29 min

Det är i de sociala medierna som de politiska partierna skall vinna sina väljare. Men hur ska partiledarna bära sig åt för att komma i kontakt med väljarna och dessutom vinna valet? Vilka partiledare regerar på nätet? Hur går det till när de bygger sina relationer? Vi möter bland annat Britt Stakston, kommunikationskonsult på reklambyrån JMW, Ulrika Ingemarsdotter, ansvarig för sociala medier på Centerpartiet, Peter Johansson, känd som den socialdemokratiska bloggaren Röda Berget, Johan Ulvenlöv, ansvarig för bloggkontakterna för Socialdemokraterna och mediestrategen Erik Jennische från Folkpartiet. De delar med sig av sina erfarenheter och tankar kring att arbeta med sociala medier och politik.

MIK på 2 minuter:

<https://www.youtube.com/watch?t=3&v=fYdl1zFfXcE>

Juridikserie för pedagoger och andra vuxna:

Hur kan vi hjälpa barn och unga som råkar illa ut på nätet?

[Du hittar filmerna här](#)

Tips på länkar

[Statens medieråd](#)

Statens medieråd är en expertmyndighet som arbetar med att ta in, tolka och sprida forskning om barns och ungas mediesituation, att producera undervisningsmaterial i medie- och informationskunnighet (MIK) för skolor och bibliotek och att sätta åldersgränser på biofilm.

[Media Smart](#)

Media Smart är ett kostnadsfritt läromedel som riktar sig till barn i grundskola och gymnasium. Syftet är att ge barn och unga ett verktyg för att utveckla förmågan att förstå och tolka reklam och information på ett effektivt sätt, för att skapa konstruktivt kritiskt granskande konsumenter!

[Kolla källan](#)

Kolla källan är Skolverket sida som handlar om källkritik, upphovsrätt och integritetsfrågor i förhållande till internet och sociala medier. Webbssidorna innehåller artiklar och intervjuer med lärare, bibliotekarier och forskare. Materialet kan användas som stöd för undervisning och klassrumsdiskussioner om källkritik.

[Surfa lugnt](#)

Surfa Lugnt driver ett nationellt initiativ för att höja skolans och vuxnas kunskaper om barns och ungas vardag på internet. Syftet är att bejaka det positiva som finns i ungas liv på nätet, som engagemang, kommunikation och kunskapsutbyte, och samtidigt ge föräldrar och andra vuxna mer kunskap att hantera fallgroparna på internet, som t.ex. e-mobbning och integritetsfrågor.'

[Mediekompass](#)

Mediekompass är ett hjälpmedel för lärare som vill använda tidningar i undervisningen. Bakom Mediekompass står flera stora dagstidningar och mediehus som med journalistiken värnar om ett öppet och demokratiskt samhälle.

[SO-rummet](#)

SO-rummet är en gratis digital lärresurs och Sveriges största och mest välsorterade länkbibliotek för skolans samhällsorienterade ämnen: historia, religionskunskap, geografi och samhällskunskap.

[Filmpedagogerna](#)

Filmpedagogerna arbetar tillsammans med UNESCO i arbetet med MIK i undervisningen. Här kan du bl.a. ladda ner UNESCO:s läroplan.